

Sygn. akt I UK 362/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania A. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Sosnowcu
z udziałem zainteresowanych: T. P. i "R." Spółki z o.o. w likwidacji w D. o
odpowiedzialność za składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 lipca 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 24 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 1889/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 24 marca 2015 r. oddalił apelację A. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 21 marca 2013 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Sosnowcu z dnia 28 grudnia 2010 r., stwierdzającej odpowiedzialność odwołującego się - jako członka zarządu „R.” Spółki z o.o. w likwidacji z siedzibą w D. - za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz P. i Fundusz G.

W skardze kasacyjnej odwołujący się zarzucił naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 116 § 1 pkt 1 lit. b ustawy - Ordynacja podatkowa, przez błędną wykładnię istoty przesłanek egzoneracyjnych, na których wystąpienie wskazywał

tak w odwołaniu jak i w pisemnej apelacji; 2) art. 118 k.c. w związku z art. 107 § 1 i art. 107 § 2 pkt 2 oraz art. 116 § 2 ustawy - Ordynacja podatkowa, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że roszczenie odsetkowe stanowi zaległość podatkową i nie uległo w związku z tym przedawnieniu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością z uwagi na to, że po pierwsze - błędna wykładnia istoty wykazywanej przesłanki egzoneracyjnej *de facto* pozbawiła go ochrony prawnej z art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej, co spowodowało oddalenie apelacji, a po drugie - zakwalifikowania bez wyraźnej podstawy prawnej, wskutek niedopuszczalnej wykładni rozszerzającej, odsetek od zaległości podatkowej jako zaległości podatkowej uniemożliwia wygaśnięcie odpowiedzialności majątkowej mimo upływu znacznego okresu czasu, który doprowadził do nielogicznej sytuacji, w której kwota roszczenia odsetkowego przerasta wartość należności głównej. Skarżący wywiódł, że Sąd drugiej instancji przy wykładni art. 116 § 1 pkt 1 lit. a oraz lit. b Ordynacji podatkowej uczynił z tych przepisów jedną normę prawną, zaniechał ustalenia zawinienia skarżącego w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości na tle konkretnych zdarzeń społeczno-gospodarczych oraz zaniechał wyczerpującej odpowiedzi w warstwie prawnej na pytanie o charakter roszczenia odsetkowego od zaległości podatkowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie

występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku

sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Po pierwsze, odwołując się do pozbawienia ochrony prawnej przewidzianej w art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej i „konkretnych zdarzeń społeczno-gospodarczych”, skarżący nie wskazuje na żadne okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie tego przepisu.

Po drugie, podnosząc niedopuszczalność zakwalifikowania odsetek od zaległości podatkowej jako takiej zaległości, skarżący nie wskazuje przepisu, którego naruszenie miałoby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku w tym zakresie. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w podstawach kasacyjnych lub ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Po trzecie, uszło uwagi skarżącego, że zakres odpowiedzialności osób trzecich wynika z art. 107 § 1 i § 2 pkt 2 i 4 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 ustawy systemowej. Zgodnie z art. 107 § 1 Ordynacji podatkowej, przedmiotem tej odpowiedzialności są zaległości składkowe płatnika, a więc - stosownie do art. 51 § 1 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 ustawy systemowej - zobowiązania, których termin płatności wyznaczony w przewidziany przepisami prawa sposób upłynął. Zasadniczo osoby trzecie odpowiadają również - na podstawie art. 107 § 2 Ordynacji podatkowej - za odsetki za zwłokę od zaległości (pkt 2) i koszty postępowania egzekucyjnego (pkt 4). Odsetki i koszty postępowania egzekucyjnego obciążają zatem osobę trzecią niezależnie od czasu ich powstania. Obowiązek zapłaty przez osobę trzecią odsetek od zaległości podatkowych (składkowych) i kosztów egzekucyjnych wynika więc wprost z art. 107 § 2 pkt 2 i 4 Ordynacji podatkowej, który interpretowany w kontekście zasady subsydiarnej odpowiedzialności tych osób w stosunku do odpowiedzialności podatnika (płatnika składek), nakazuje uwzględnienie, że zobowiązanie osoby trzeciej jest równe zobowiązaniu podatnika (płatnika) (por. także wyroki Sądu

Najwyższego z dnia 6 marca 2012 r., I UK 318/11, OSNP 2013 nr 3-4, poz. 41 oraz z dnia 12 sierpnia 2015 r., I UK 391/14, LEX nr 1813475).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.